

JOAN F. MIRA

“I si el bon poble carnívor, ara espantat per tanta notícia alarmant que ix de les granges, vol menjar carn gustosa, ‘natural’, tradicional, la bona carn d’abans, ja pot anar fent-se a la idea de tornar a la vella abstinència. Privem-nos de carn dimecres i divendres, per exemple, fem penitència pels excessos moderns.”

Abstinència

Ara que ja hem entrat en els quaranta dies penitencials que segueixen el Dimecres de Cendra (“*pulvis es, et in pulverem reverteris*”, deia l’oficiant en l’útilíssim ritual oblidat, i tothom entenia el llatí, i es tocava el front amb un dit per comprovar que efectivament li havien posat el pessic de cendra sagrada), ara que, fins a la festa de Pasqua, el peix modest hauria de substituir la carn superba, la sardina i el bacallà en el lloc del bistec i del pernil, ara, doncs, que hauria de ser temps d’abstinència, reflexionem sobre aquesta bogeria infinita de confondre el progrés humà amb l’expansió de l’art de la carnisseria. La història econòmica i moral de l’Europa cristiana ens ensenya que, durant segles i segles, la carn era vista com una menja de luxe, menjar gras i de rics, menjar de festa, i no sempre moralment saludable. El cos dels fidels havia d’afinar-se espiritualment amb la privació del menjar excessiu, amb la gana penitencial, i amb renúncia periòdica als productes animals, modestes botifarres incloses. També l’islam, els dies del Ramadà, imposa amb rigor la privació alimentària com a forma de purificar-se i de ser agradable a l’Altíssim. L’Altíssim, probablement, ha estat sempre partidari de la moderació a taula, i amant dels productes vegetals. Excepte en cas de sacrificis especials, quan el fum del greix de les víctimes pujava al cel, i els fidels devoraven les vulgars xulles de costella o de cuixa: també al final del Ramadà, i en el pelegrinatge a la Meca, els corderets són degollats i consumits per milions.

Menjar carn, doncs, en la tradició europea, ha estat sempre car, excepcional, i sospitos de ser perjudicial per l’ànima. La pobresa històrica del bon poble cristià determinava un vegetarianisme efectiu, quotidià, fet, segons èpoques i terres, de moltes olletes de verdura, de plats de pasta, de naps i cols, de patates, moniatos, pa amb oli, sopes de mil varietats, farinetes, arrossos, i tot el bé de Déu que naix i creix de la terra. Amb alegries afegides en forma de trossets de cansalada, bacallà, sardines de bóta, algun ou a repartir, els productes del porc que han de durar tot l’any, el pollastre d’algun diumenge especial, i així anar fent. El dret a menjar carn cada dia és una novetat dels últims anys, però les societats dites democràtiques s’hi han aferrat com si formara part de la substància constitucional, com si fóra un dret humà fonamental. Fa cinquanta anys un pollastre costava els diners d’un jornal (calculen quant valdria ara), i el llomello, el corder o la vedella, tenien preu implacablement dissuasori per a la immensa majoria de la població. Em sembla magnífic, per tant, que ara la democràcia alimentària pose a disposició de gairebé tothom quantitats infinites de carn de tota procedència, aspecte i condició: és la igualtat carnívora, per fi, és el progrés social, és la justícia distributiva. Perfecte: qualsevol reticència seria reaccionària. Però la justícia càrnica té un preu implacable: no s’hi pot arribar, de cap de les maneres, sense producció massiva d’animals i animallets que han d’engreixar en poc de temps i amb poc de cost. O la producció és massiva, industrial i barata, o la carn serà cara. Com que el poble comprador, els governs, els buròcrates de la Unió Europea, les grans empreses, els petits ramaders, tothom com un sol hom, van optar ja fa anys per la carn quotidiana i barata, el resultat era del tot inevitable. I si el bon poble carnívor, ara espantat per tanta notícia alarmant que ix de les granges, vol menjar carn gustosa, “natural”, tradicional, la bona carn d’abans, ja pot anar fent-se a la idea de tornar a la vella abstinència. Privem-nos de carn dimecres i divendres, per exemple, fem penitència pels excessos moderns, paguem el preu justament car de la vianda bona, i vejам si tornem al seny i a l’equilibri. Amén.